

Verslag Raad van Toezicht GGZ Friesland 2020

Het toezichthouden op een zorginstelling terwijl COVID-19 wereldwijd de samenleving ontwricht gebeurt vanuit een geheel ander perspectief dan onder 'normale' omstandigheden. Niet alleen door de afstand en het gemis aan verbinding die ervaren wordt door de vergaderingen via 'teams'. Maar ook doordat andere prioriteiten gesteld worden en je je als toezichthouder opnieuw moet verhouden tot het bestuur dat ruimte nodig heeft om de crisis te beheersen en tegelijk, juist in deze omstandigheden, de toezichthouder zijn rol moet vervullen. Niet alleen door toezicht te houden, maar ook vanuit diens rollen als werkgever en als adviseur. Terugkijkend op 2020 zijn we daar best wel eens zoekend in geweest, maar zijn tevreden over de wijze waarop dat met inzet van allen gelukt is. Alle geplande vergaderingen van de voltallige Raad, alsmede van de Auditcommissie en van de Commissie Kwaliteit en Veiligheid hebben plaatsgevonden, waarvan een enkele live. Verder hebben raadsleden op verschillende momenten met medewerkers van de organisatie kunnen spreken en is er eenmaal overlegd met de medezeggenschapsraden van GGZ Friesland. Helaas kon het merendeel van de werkbezoeken niet plaatsvinden.

Veel aandacht moest in het afgelopen jaar in de organisatie uitgaan naar het zo goed mogelijk continueren van de zorg en het voorkomen van besmettingen. Daardoor was het spannend in hoeverre voorgenomen activiteiten en met name de meerjarige strategische trajecten opgepakt zouden kunnen worden, zoals de bouwactiviteiten, de plannen rond de organisatie van de herstelondersteunende zorg (HOZ) in de regio en rond leiderschapsontwikkeling (in het kader van HPO). Is het mogelijk alle plannen nog uit te voeren, of moeten andere doelen gesteld worden, termijnen aangepast? Gebleken is dat ontwikkelingen op deze terreinen voort zijn gegaan, zij het, begrijpelijk, niet op alle gebieden in de geplande snelheid en omvang. In de overleggen met het bestuur is hier regelmatig bij stil gestaan. Bewonderenswaardig is dat alle bouwplannen, hoe ambitieus ook, volgens de planning in gang zijn gezet. Als het gaat over de toekomstige kwaliteit van de zorg voor de patiënten was dit een al lang bestaande wens en noodzaak. De Raad van Toezicht is hier steeds over geïnformeerd en heeft op de geëigende momenten besluiten geaccordeerd en heeft vertrouwen in de verdere ontwikkelingen en voortgang op dit gebied. Ten aanzien van HOZ en HPO is de Raad van Toezicht het met het standpunt van het bestuur eens dat onder deze omstandigheden geen verdergaande stappen ondernomen konden worden. Hierbij wil de Raad opmerken dat gebleken is dat het werken in crisissituaties als deze een enorm beroep heeft gedaan op de zelfwerkzaamheid en de professionaliteit van medewerkers en hun leidinggevenden. De effecten hiervan zijn zichtbaar in de wijze waarop de zorg doorgaat en medewerkers steeds weer inventiviteit ten toon spreiden om voor hun patiënten zo goed mogelijk zorg te verlenen. Tot slot wil de Raad benoemen dat deze periode ook kansen biedt. Kansen omdat duidelijker is geworden welke bureaucratisch ballast gemist kan worden, kansen omdat digitalisering van de zorg op onderdelen ook toegevoegde waarde kan hebben voor patiënten en voor medewerkers. Aspecten waar de Raad met het bestuur op wil reflecteren om te bezien in hoeverre deze een blijvende plek in de zorg en in de organisatie zouden kunnen krijgen.

De impact van de pandemie was groot op de financiële gang van zaken. Door heel snel en kort cyclisch de financiële risico's te monitoren is er altijd zicht geweest op de effecten. Ook de bijdrage van de financiers (overheid, zorgverzekeraars etc) aan de continuïteit is op hoofdlijnen snel inzichtelijk gemaakt. Aan de hand van deze rapportages is de financiële gezondheid van de organisatie een steeds wederkerend punt op de agenda van de Auditcommissie en van de Raad van Toezicht geweest.

In 2019 konden we nog concluderen: "Duidelijk is in ieder geval dat de resultaten van GGZ Friesland zowel op het terrein van de zorg, als op het terrein van de financiën en de bedrijfsvoering, de organisatie (vooralnog) in staat stellen om ook in de huidige moeilijke omstandigheden de zorg zo goed mogelijk te continueren en werkgelegenheid te behouden."

In 2020 was alles anders. Toch kunnen we concluderen dat, mede dankzij de bijdragen van de financiers en de alerte sturing vanuit de organisatie de continuïteit en financiële stabiliteit nog steeds op orde is.

De Commissie Kwaliteit en Veiligheid wordt bemenst door mevrouw Rijnhart en de heer Mentjox. Deze Commissie is in 2020 vijfmaal bijeen geweest in de aanwezigheid van de Raad van Bestuur, de Geneesheer-directeur, de bestuurssecretaris RvB en andere gasten. Waar mogelijk, i.v.m. de coronaregels, zijn zorgprofessionals en directeuren te gast geweest in de vergaderingen. Deze aanpak is goed bevallen en geeft de commissieleden op sommige onderdelen meer inzicht in de werking van de praktijk. Besproken zijn onder meer kwaliteitsindicatoren (zoals gegevens m.b.t. dwang en drang, cliënttevredenheid, incidentmeldingen), auditrapportages, jaarverslagen van de klachtencommissie en van Dwang en drang, en actuele onderwerpen zoals uiteraard de ontwikkelingen rond Covid-19 en de Wet verplichte ggz. Het onderzoek 'Zorg op afstand' dat door de cliëntenraad onder zorgmedewerkers en patiënten is uitgevoerd is door de commissie uitvoerig besproken met de betreffende leden van de cliëntenraad. De uitkomsten zijn van waarde om in de na-corona-tijd te gebruiken om de vraag te beantwoorden welke aspecten van zorg op afstand van waarde kunnen zijn.

De Auditcommissie, bestond tot 1 september 2020 uit Paul van Rooij en Micha van Akkeren(voorzitter). Vanaf 1 september is Ger Jaarsma de voorzitter van deze commissie en zijn Paul van Rooij en Erik de Boer beiden lid. Deze commissie heeft in 2020 vijfmaal vergaderd in aanwezigheid van de Raad van Bestuur, de Directeur Financiën en Bedrijfsvoering en, waar opportuun, van de externe accountant. Verder hebben in het kader van de financiële gevolgen van corona en de ontwikkelingen op het terrein van vastgoed twee extra telefonische vergaderingen plaatsgevonden. Naast de reguliere onderwerpen zoals de financiële rapportages, risicorapportages, jaarrekening en begroting, is vooral veel gesproken en overlegd over de bouwplannen.

2

De Raad van Toezicht heeft zes reguliere vergaderingen gehouden waarin de reguliere verantwoordingsrapportages zijn besproken. Daarnaast zijn de formele besluiten voorgelegd waarop de Raad zijn goedkeuring moet geven. Onderwerpen daarbij zijn de verkoop en aankoop van onroerend goed, de benoemingen en toekomstige ontwikkelingen in de ggz, samenwerkingsrelaties en de beloning van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht zelf.

De Raad van Toezicht houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens 2018. De bezoldiging van de bestuurders is conform Ministeriële Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en welzijnssector 2017 waarbij een klassenindeling is gehanteerd conform de *Instructie vaststelling bezoldigingsklasse zorginstellingen en jeugdhulp* van het Ministerie van VWS. De RvT volgt het advies van de NVTZ zoals verwoord in de nota "Advies honorering raden van toezicht in zorg en welzijn 2017" om in plaats van de maximaal mogelijke WNT-percentages 12% te hanteren voor de voorzitter van de Raad van Toezicht en 8% voor de leden van de Raad van Toezicht met een maximale honorering voor de gehele Raad van Toezicht van 52% van het vastgestelde WNT maximum ongeacht het aantal leden van de Raad van Toezicht.

Hoewel de Raad van Toezicht van mening is dat hij voldoende informatie van de Raad van Bestuur ontvangt om zijn toezichthoudende rol uit te voeren, heeft hij behoefte om de sfeer in het primaire proces zelf te ervaren en ook de medewerkers te spreken die aan alle ontwikkelingen handen en voeten geven. Hij hecht hier zeer veel waarde aan. In 2020 is één fysiek werkbezoek georganiseerd en heeft een van de raadsleden live deelgenomen aan een informele bijeenkomst van de OR. Andere werkbezoeken konden helaas niet doorgaan. De raad hoopt dat in de komende periode dergelijke werkbezoeken weer mogelijk zullen zijn.

Voorts heeft de Raad van Toezicht eenmaal overlegd met de medezeggenschapsraden (OR, CR en FR). Een tweede, reeds gepland overleg heeft door corona niet plaats gevonden. Voor de OR geldt dat dit een overleg ex art 24 WOR betreft. Doel is om deze raden vooral gelegenheid te geven om hun beeld op de ontwikkelingen en de gang van zaken in de organisatie te schetsen en te bespreken met de Raad van Toezicht. Vooral actuele ontwikkelingen, de ontwikkelingen binnen de cliëntenraden, de veiligheid, het familiebeleid in de praktijk en natuurlijk de gevolgen van COVID-19 voor de zorg en voor de financiën hebben in dit (digitaal gevoerde) gesprek centraal gestaan. De Raad stelt deze overleggen en de bijdrage die de medezeggenschapsraden aan het beleid van GGZ Friesland leveren, alsmede de constructieve houding die zij daarbij innemen, zeer op prijs.

Verschillende leden van de Raad van Toezicht nemen op uitnodiging van de organisatie deel aan belangrijke bijeenkomsten in de organisatie. Voorbeelden zijn het eindejaarsevent waarin verschillende workshops worden gegeven door medewerkers van GGZ Friesland en de voor- en najaarsconferentie. Allen digitaal. De Raad van Toezicht heeft dit zeer gewaardeerd maar juist bij dit soort bijeenkomsten is het gemis aan ongedwongen contacten merkbaar en voelbaar. Ook tussen medewerkers onderling en tussen behandelaar en patiënt worden deze ongedwongen contacten node gemist.

De Raad van Toezicht beschouwde ook in 2020 “good governance” als de basis van zijn functioneren. De Raad van Toezicht is zich er van bewust dat ‘toezicht houden’ een vak is dat, naast inzet, overzicht en integriteit, een hoge mate van deskundigheid vraagt. De Raad van Toezicht belegt daartoe steeds naast zijn reguliere vergaderingen, ook in 2020, informele bijeenkomsten die zijn gericht op het vergaren van meer kennis over de ggz en de ontwikkelingen die zich op dit terrein voordoen alsmede over de gang van zaken binnen GGZ Friesland. In 2020 was dat een bijeenkomst in januari 2020 waarin we in een zelfevaluatie hebben uitgevoerd. Vervolgens hebben de raadsleden in juni 2020 nog, in een periode waarin de samenleving weer wat verder open werd gesteld, een rondleiding en presentatie van de bouwplannen op het terrein van Franeker gehad.

3

De ggz-sector bevindt zich nog in een overgang naar een nieuw zorglandschap en heeft nog steeds, zoals aan het begin van dit verslag reeds aangegeven, te maken met (soms ingrijpende) omstandigheden. De organisatie heeft hierdoor voortdurend te maken met veel onzekerheden, waardoor besturen en toezichthouden uitdagend is. De Raad van Bestuur van GGZ Friesland is transparant naar de Raad van Toezicht in zijn afwegingen. De Raad van Toezicht heeft waardering voor de wijze waarop de bestuurders, onder soms lastige omstandigheden hun werk doen en tot hun keuzes komen.

Voor het personeel dat zich onverminderd heeft ingespannen de patiënten te bieden wat zij nodig hebben heeft de Raad van Toezicht grote waardering. De Raad van Toezicht kreeg in het verslagjaar meerdere signalen dat de kwaliteit van de zorg, ondanks COVID-19, wel op een goed peil is gebleven Dit is onder andere gebleken uit de verlenging van het HKZ-certificaat, de uitkomsten van een onderzoek van de cliëntenraden, het geringe aantal incidenten in de zorg en de gesprekken met de medezeggenschapsraden. Het is de Raad van Toezicht gebleken dat er door de bestuurders waar nodig alert wordt gereageerd op aandachtspunten in de organisatie.

In 2020 is de samenstelling van de Raad van Toezicht gewijzigd. I.v.m. het volgens rooster aftreden van de heren Micha van Akkeren en Wiebe Wieling heeft een openbare en zorgvuldige wervingsprocedure plaats gevonden. Per 1 september 2020 zijn twee nieuwe leden benoemd: Erik de Boer en Houkje Rijpstra. Op gepaste wijze en coronaproef hebben wij afscheid kunnen nemen van de aftredende leden, die zich in de afgelopen acht jaren met veel energie en betrokkenheid hebben ingezet voor GGZ Friesland. Niet alleen als kritische toezichthouder. Zij waren op gezette tijden ook een sparringpartner en raadgever voor het bestuur in de jaren waarin GGZ Friesland uit een (financieel) dal omhoog moest klimmen en

bijvoorbeeld bij de ingewikkelde verwerving van SPMC BV. In de Raad waren zij niet alleen door hun kennis en ervaring waardevol, maar zeker ook door hun kenmerkende gevoel voor humor en persoonlijke betrokkenheid. Het is dus zeker passend om ook hier onze dank daarvoor te uiten.

Met het vertrek van Wiebe Wieling moest een nieuwe vice-voorzitter worden benoemd. Dat werd Paul van Rooij, die daarmee ook lid van de remuneratiecommissie werd. Ger Jaarsma werd de opvolger van Micha van Akkeren als voorzitter van de Auditcommissie en Erik de Boer werd lid van deze commissie. Paul van Rooij bleef lid van deze commissie. Deze benoemingen gelden tot 1 september 2021, omdat de Raad de tijd wil nemen om te bezien hoe ieders kwaliteiten in de nieuwe samenstelling het beste ingezet kunnen worden in de Raad van Toezicht.

De eerste termijn van Hilda Rijnhart liep in november 2020 af en zij werd voor een nieuwe termijn benoemd. Zij blijft voorzitter van de Commissie Kwaliteit en Veiligheid.

In december 2019 heeft de Raad van Toezicht Timo de Grefte benoemd als bestuurder van GGZ Friesland, ter opvolging van Adriaan Jansen die aangekondigd had in het voorjaar van 2020 zijn functie neer te willen leggen. Timo de Grefte zou formeel op 1 april 2020 deze functie oppakken en de maand maart gebruiken om de organisatie te leren kennen. Deze ronde moest hij al snel afbreken vanwege de eerste lockdown. Derhalve een gehandicapte start te meer omdat veel aandacht direct uit moest gaan naar alle maatregelen die i.v.m. de lockdown en ter voorkoming van besmettingsrisico's genomen moesten worden. Adriaan Jansen is daarom bereid geweest een maand langer als bestuurder aan te blijven. Daarna is op verschillende momenten door verschillende gremia afscheid van hem genomen. Niet met het beoogde grootse symposium en feest dat hem toe kwam. Hij heeft zich immers zovele jaren op zovele plekken heeft ingezet voor de ggz. In het jaarverslag van 2019 hebben wij al uiting gegeven aan onze dankbaarheid voor zijn inzet voor GGZ Friesland.

4

De samenstelling van de Raad van Toezicht in 2020 is aldus:

Mevr. Mr. E.E. van 't Hof MBA, voorzitter per 01-01-19

Hoofd- en nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht van Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels
- Voorzitter Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen CAGGB B.V.

Eerste benoeming 11 september 2017

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: september 2021

Dhr. Ir. P.M. van Rooij

Hoofd- en nevenfuncties:

- Directeur van de Landelijke Huisartsen Vereniging
- Bestuurslid Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA
- Lid ledenraad Vogelbescherming Nederland
- Bestuurslid van de stichting PROFclass
- Voorzitter van de stichting Medicatie Verificatieorganisatie Apotheekhoudenden
- Bestuurslid van de stichting Werkgelegenheid Geneeskundigen
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB B.V.

Eerste benoeming 11 september 2017

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: september 2021

Mevr. Ir. H. Rijnhart

Hoofd- en nevenfuncties:

- Datamanager/Projectleider en Research Medisch Centrum Leeuwarden
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB B.V.

Eerste benoeming 15 november 2016

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: november 2020

Herbenoemd: 15 november 2020

Aftreden: november 2024

Dhr. drs. ing. G. Jaarsma

Hoofd- en nevenfuncties:

- Voorzitter Nederlandse Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven (NOA)
- Voorzitter Stichting PayOK
- Voorzitter Raad voor Certificering SRCM
- Voorzitter Raad van Commissarissen van Omrop Fryslân
- Voorzitter Toetsingscommissie Vangnet Participatiewet (Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
- Lid Overleg Orgaan Employer Support Reservisten (Ministerie van Defensie)
- Vicevoorzitter Raad van Commissarissen van Caparis NV
- Voorzitter Raad van Toezicht ROC Friese Poort
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB B.V.

Eerste benoeming 1 januari 2019

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: december 2022

5

Dhr. drs. R. Mentjox

Hoofd- en nevenfuncties:

- Psychiater bij GGZ Centraal
- Eigenaar Mentjox-Zorgconsult
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB B.V.

Eerste benoeming 25 februari 2019

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: februari 2023

Mevr. drs. H. Rijkstra

Hoofd- en nevenfuncties:

- Directeur Circulair Friesland/ zzp'er in duurzaamheid
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Fryske Akademy
- Lid Raad van Toezicht Welcome to the Village
- Lid Comité van Aanbeveling Skûtsjemuseum Earnewâld
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB B.V.

Eerste benoeming 1 september 2020

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: september 2024

Dhr. E.A. de Boer MBA

Hoofd- en nevenfuncties:

- Hoofd Enterprise Risk Management Univé Verzekeringen
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Nij Smellinghe
- Lid Raad van Commissarissen Caparis
- Lid Raad van Commissarissen Nijestee
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda B.V.
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB B.V.

Eerste benoeming 1 september 2020

Termijn: 4 jaar

Aftreden/herkiesbaar: september 2024

Dhr. drs. W. Wieling

Hoofd- en nevenfuncties:

- Voorzitter College van Bestuur openbare scholengemeenschap Piter Jelles in Fryslân
- Voorzitter Koninklijke vereniging "De Friesche Elf Steden"
- Voorzitter RvT "Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018"
- Voorzitter van het Koninklijk Friesch Paarden-Stamboek
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB

Eerste benoeming 3 september 2012

Termijn: 4 jaar

Herbenoemd: 12 september 2016

Afgetreden: september 2020

6

Dhr. drs. M.M. van Akkeren RC

Hoofd- en nevenfuncties:

- Lid College van Bestuur PCOU Willibrord / lid Raad van Bestuur Beweging 3.0
- Lid Raad van Toezicht Woonzorgconcern IJsselheem
- Bestuurslid Oranjewoud Export Academie
- Lid Adviesraad Instituut Techniek NHL Stenden Hogeschool
- Lid Raad van Commissarissen Synaeda
- Lid Raad van Commissarissen CAGGB

Eerste benoeming 15 februari 2012

Termijn: 4 jaar

Herbenoemd: 14 december 2015

Afgetreden: september 2020